

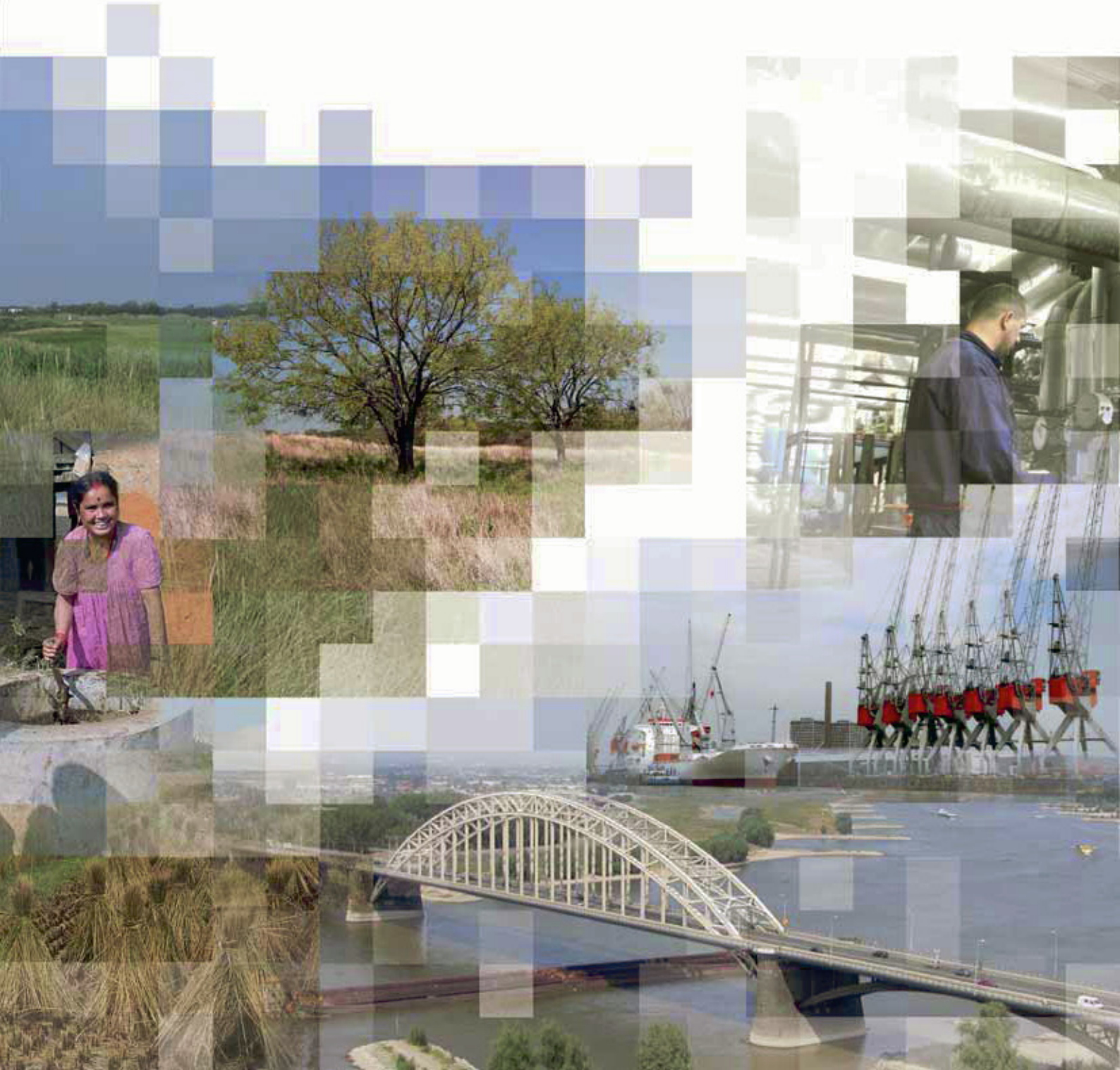

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Bestemmingsplan Bûtengebied Dongeradeel

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport

15 februari 2013 / rapportnummer 2733-42

1. Oordeel over het MER

De gemeente Dongeradeel is voornemens het bestemmingsplan Buitengebied vast te stellen. Dit plan voorziet in een nieuw en geactualiseerd planologisch kader voor het landelijke gebied van de gemeente. De ontwikkelingsmogelijkheden voor veehouderijen in het bestemmingsplan zijn voor de gemeente aanleiding de procedure van milieueffectrapportage (m.e.r.) te volgen. De gemeenteraad van Dongeradeel is hiervoor het bevoegd gezag. In dit advies spreekt de Commissie voor de milieueffectrapportage (hierna 'de Commissie')¹ zich uit over de juistheid en de volledigheid van het MER.

Het MER bevat een goede beschrijving van de huidige situatie en is prettig leesbaar en goed gestructureerd. Ook de samenvatting is prettig leesbaar en goed navolgbaar. In het MER is een goede beschrijving van landschap en cultuurhistorie gegeven. Ook zijn meerdere onderzoeken uitgevoerd naar de ecologisch waarden van de gemeente waarmee een goed beeld wordt gegeven van belangrijke en gevoelige natuurwaarden. Echter, de Commissie signaleert bij de toetsing van het MER een aantal tekortkomingen. Zij acht het opheffen ervan essentieel voor het volwaardig meewegen van het milieubelang bij de besluitvorming over het bestemmingsplan. De tekortkomingen betreffen:

- het MER beschrijft niet de maximale mogelijkheden die het bestemmingsplan biedt voor veehouderijen, waardoor de milieueffecten mogelijk worden onderschat;
- de onderbouwing van de conclusies van de voortoets dat het voornemen niet leidt tot significante effecten op nabij gelegen Natura 2000-gebieden is onjuist. Dat betekent dat het MER een Passende beoordeling had moeten bevatten.

De Commissie adviseert om eerst een aanvulling op het MER op te stellen en pas daarna een besluit te nemen.

In hoofdstuk 2 wordt het oordeel van de Commissie nader toegelicht. In hoofdstuk 3 worden aanbevelingen gedaan voor het vervolgtraject.

¹ De samenstelling van de werkgroep van de Commissie m.e.r., haar werkwijze en verdere projectgegevens vindt u in bijlage 1 bij dit advies of op www.commissiemer.nl.

2. Gesignaleerde tekortkomingen

In dit hoofdstuk licht de Commissie haar oordeel toe en doet zij aanbevelingen voor de op te stellen aanvulling. Deze aanbevelingen zijn opgenomen in een tekstkader. Naar het oordeel van de Commissie is het uitvoeren ervan essentieel om het milieubelang volwaardig mee te wegen bij de besluitvorming.

2.1 Maximale mogelijkheden van het bestemmingsplan

Volgens vaste jurisprudentie moet in het MER uitgegaan worden van hetgeen het plan "redelijkerwijs maximaal mogelijk maakt". Redelijkerwijs wil zeggen dat uitgegaan kan worden van redelijke gemiddelden voor bedrijfsvoering. Maximale mogelijkheden betekent dat wijzigingsbevoegdheden en afwijkingsmogelijkheden die in de planregels staan moeten worden opgenomen in het MER. Voor een realistisch worst case scenario moet ervan worden uitgegaan dat alle bestemde ruimte wordt benut. Dat wil zeggen dat voor alle gronden in het plangebied rekening moet worden gehouden met de maximale mogelijkheden (al dan niet via een wijzigingsplan of flexibiliteitsbepalingen) die planologisch gegeven worden.

In het MER moeten de milieueffecten van het voornemen beschouwd worden, uitgaande van de maximale mogelijkheden die het bestemmingsplan biedt.² Dit is nu niet het geval, er ontbreekt informatie over de gevolgen:

- van de mogelijkheid voor elk agrarisch bedrijf om naar melkveehouderij om te schakelen; In het MER is vermeld dat het bestemmingsplan de mogelijkheid geeft om op alle agrarische bouwpercelen grondgebonden veehouderij bedrijven op te zetten met een omvang van 1,5 ha. Dit biedt³ ruimte aan een melkveehouderijbedrijf met maximaal ca. 250 stuks melkvee met bijbehorend jongvee. Globaal wordt hiermee een verzesvoudiging⁴ van de omvang van de melkveestapel in Dongeradeel mogelijk gemaakt;
- van de mogelijkheid voor elk agrarisch bedrijf om over te gaan naar biologische veebedrijven, zoals biologische varkens-, pluimvee- en vleeskalverhouderij.

De Commissie adviseert om in een aanvulling op het MER:

- inzicht te geven in de maximale mogelijkheden van het voornemen en eventuele alternatieven;
- de effectbepaling en -beoordeling hierop aan te passen en
- te bepalen of aanvullende maatregelen nodig en mogelijk zijn om eventuele knelpunten op te lossen.

² De maximale mogelijkheden bestaan uit de bestemde ontwikkelingsruimte, inclusief afwijkingsmogelijkheden en wijzigingsmogelijkheden.

³ Volgens de normen van de Commissie-Van Doorn, 2011, p. 11.

⁴ Zie Bijlage 1 planMER, p. 77.

2.2 Gevolgen voor Natura 2000-gebieden

In het MER en de daarin opgenomen voortoets⁵ zijn de effecten van stikstofdepositie in beeld gebracht. De voortoets focust op de gevolgen voor het aspect stikstofdepositie omdat andere aspecten zoals verstoring of versnippering van natuurwaarden voor dit voornemen niet aan de orde zijn. De Commissie onderschrijft dit laatste.

In het MER is geconstateerd dat de dichtstbijzijnde stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden in het Waddengebied liggen. Geconcludeerd is dat de ontwikkelingsmogelijkheden in het voorgenomen bestemmingsplan geen aanmerkelijke en zeker geen significante gevolgen hebben voor de instandhoudingsdoelstellingen van de Natura 2000-gebieden Lauwersmeer en Waddenzee. Ook op de Natura 2000-gebieden Duinen Ameland en Duinen Schiermonnikoog en het Natura 2000 gebied Grote Wielen worden geen negatieve effecten verwacht. De Commissie is om twee redenen van mening dat in de voortoets en in het MER onvoldoende is onderbouwd dat significante effecten op voorhand zijn uit te sluiten:

- de maximale mogelijkheden van het voornemen zijn niet onderzocht (zie § 2.1. van dit advies);
- de kritische depositiewaarden van verschillende Habitattypen binnen Natura-2000 gebieden Duinen Ameland en Duinen Schiermonnikoog worden in de huidige en toekomstige situatie (ruim) overschreden. Dit geldt bijvoorbeeld voor het H2130B Grijs duin kalkarm en het H2130C Grijs duin heischraal (resp. KDW 940 en 770 mol/ha/jaar, tegen een achtergronddepositie die varieert van 1000 tot 2000 mol/ha/jaar). Iedere toename van stikstof kan dan tot significante effecten leiden.

Omdat door de potentiële ontwikkeling van veehouderij en daarmee een potentiële toename van stikstofemissie en daarmee samenhangende stikstofdepositie, zijn significant negatieve effecten op voorhand niet uit te sluiten. Indien op voorhand significante nadelige effecten niet zijn uit te sluiten, dient een Passende beoordeling opgesteld te worden. Uit wetgeving volgt dat een project of plan alleen doorgang kan vinden als de zekerheid wordt verkregen dat de natuurlijke kenmerken niet worden aangetast, of de zogenaamde ADC-toets⁶ met succes wordt doorlopen.⁷

⁵ Zie Milieueffectrapportage bestemmingsplan Bûtengebied Dongeradeel, Notitie Reikwijdte en Detailniveau.

⁶ Dit houdt op grond van art. 19g en 19h van de Natuurbeschermingswet 1998 respectievelijk in:

- A: zijn er Alternatieve oplossingen voor een project of handeling? inclusief locatiealternatieven.
- D: zijn er Dwingende redenen van groot openbaar belang waarom het project toch gerealiseerd moet worden?
- C: welke Compenserende maatregelen worden getroffen om te waarborgen dat de algehele samenhang van Natura 2000 bewaard blijft?

⁷ Art. 19g en 19h, Natuurbeschermingswet 1998.

De Commissie adviseert om het MER aan te vullen met een Passende beoordeling, waarin de effecten van het bestemmingsplan (uitgaande van de maximale mogelijkheden) voor Natura 2000-gebieden zijn beschreven en getoetst aan de instandhoudingsdoelstellingen. Onderzoek in de Passende beoordeling of de zekerheid kan worden verkregen dat het plan de natuurlijke kenmerken van de betreffende gebieden niet aantast.⁸ In de Passende beoordeling kunnen ook alternatieven en/of (brongerichte) mitigerende maatregelen worden meegenomen.

3. Aanbevelingen voor het vervolgproces

De opmerkingen in het verdere advies hebben geen betrekking op essentiële tekortkomingen. De Commissie hoopt met onderstaande aanbevelingen een bijdrage te leveren aan de kwaliteit van de verdere besluitvorming.

Water

Volgens het MER biedt het (ontwerp)bestemmingsplan via een wijzigingsbevoegdheid de mogelijkheid tot het realiseren van het plan “Súd Ie”, waaronder het beter bevaarbaar maken van de Ie tussen Dokkum en Lauwersmeer door het verhogen van bruggen, plaatselijk verbreden van de vaarweg, door buiten het huidige profiel zoveel mogelijk natuurvriendelijke oevers aan te leggen. Tevens bevat het plan een herstel van oude jaachpaden langs de Súd Ie als belangrijk onderdeel van het regionale fietsroutenetwerk en wandelroutes door het gebied.

In het MER wordt er van uit gegaan dat dit plan positieve effecten zal hebben voor de waterhuishouding. De Commissie constateert dat het plan wat dit betreft kansen biedt, maar dat de onzekerheden op het huidige globale uitwerkingsniveau nog groot zijn. De daadwerkelijke positieve of negatieve effecten van het plan Súd Ie zullen derhalve afhankelijk zijn van de nadere uitwerking. De Commissie adviseert hiermee rekening te houden bij de concrete invulling van het voornemen ‘Súd Ie’.

⁸ Uit de huidige lijn in de jurisprudentie volgt dat dit het geval is wanneer er wetenschappelijk gezien redelijkerwijs geen twijfel bestaat dat er geen schadelijke gevolgen voor de natuurlijke kenmerken zijn.

BIJLAGE 1: Projectgegevens toetsing MER

Initiatiefnemer: college van burgemeester en wethouders van de gemeente Dongeradeel

Bevoegd gezag: gemeenteraad van Dongeradeel

Besluit: vaststellen of wijzigen van het bestemmingsplan

Categorie Besluit m.e.r.:

plan-m.e.r. vanwege kaderstelling voor categorie C14/D14.

Activiteit: Het bestemmingsplan is kaderstellend voor onder andere uitbreiding van intensieve veehouderijbedrijven in het buitengebied van de gemeente Dongeradeel.

Procedurele gegevens:

kennisgeving MER in de Staatscourant van: 12 december 2012

ter inzage legging MER: 29 november 2012 tot en met 9 januari 2013

aanvraag toetsingsadvies bij de Commissie m.e.r.: 11 november 2012

toetsingsadvies uitgebracht: 15 februari 2013

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen bestaande uit enkele deskundigen, een voorzitter en een werkgroepsecretaris. Bij dit project bestaat de werkgroep uit:

dr. R. Argiolu (werkgroepsecretaris)

ir. S. Bokma

dr. F.H. Everts

ir. W.H.A.M. Keijsers

dr. D.K.J. Tommel (voorzitter)

Werkwijze Commissie bij toetsing:

Tijdens de toetsing gaat de Commissie na of het MER voldoende juiste informatie bevat om het milieubelang volwaardig mee te kunnen wegen in het besluit. De Commissie gaat bij het toetsen uit van de wettelijke eisen voor de inhoud van een MER, zoals aangegeven in artikel 7.7 dan wel 7.23 van de Wet milieubeheer, en van eventuele documenten over de reikwijdte en het detailniveau van het MER. Indien informatie ontbreekt, onvolledig of onjuist is, beoordeelt de Commissie of zij dit een essentiële tekortkoming vindt. Daarvan is sprake als aanvullende informatie in de ogen van de Commissie kan leiden tot andere afwegingen. In die gevallen adviseert de Commissie de ontbrekende informatie alsnog beschikbaar te stellen, vóór het besluit wordt genomen. Opmerkingen over niet-essentiële tekortkomingen in het MER worden in het toetsingsadvies opgenomen voor zover ze kunnen worden verwerkt tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. De Commissie richt zich in het advies dus op hoofdzaken die van belang zijn voor de besluitvorming en gaat niet in op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang.

Omdat de Commissie niet is geraadpleegd bij de voorbereiding op het MER heeft ze een locatiebezoek afgelegd om zich goed op de hoogte te stellen van de situatie.

Zie voor meer informatie over de werkwijze van de Commissie www.commissiemer.nl op de pagina *Commissie m.e.r.*

Betrokken documenten:

De Commissie heeft de volgende documenten betrokken bij haar advies :

- PlanMER bestemmingsplan Bûtengebied Dongeradeel, 27 november 2012
- Ecologische Quick scan plan Súd Ie, toetsing aan natuurwetgeving, 27 november 2012
- A&W-rapport Ecologische beoordeling fietspad Súd Ie, 30 oktober 2012
- Verstoringskaart, Recreatieplan Súd Ie

De Commissie heeft geen zienswijzen of adviezen via bevoegd gezag ontvangen.

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport Bestemmingsplan Bûtengebied Dongeradeel

ISBN: 978-90-421-3662-5

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Arthur van Schendelstraat 800 Utrecht

T 030 - 234 76 66

F 030 - 233 12 95

E mer@eia.nl

W www.commissiemer.nl

